

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Évzáró.

Pár nap múlva bezárulnak az iskolák kapui, sőt Rimaszombat városában már nagyrészt be is zárultak. Az ifjuság szétmegy vakációzni, örülni az életnek, kergetni az arany verőfényben tánczó himes pillangókat.

Örüljete az életnek édes gyermekek, szőjjétek aranyszínű szivárványból a gyermek és ifjúkor édes álmait, találjatok gyönyört a rét himes virágaiban és tarka lepkéinek gyönyörű színárnyalatain.

Hadd érjenek meg bennetek ez alatt a tudásnak kincsei, mert csak az érett, a jól megemésztett és átgondolt tudás válik hasznára saját lelketeknek, embertársaitoknak, hazátoknak és az egész emberiségnek.

Nincs veszedelmesebb, mint az a kapkodó, lihegő tudásvágy, amely egyre falja, mohón falja a betűt és önmagának ver a tudásból kinzó bilincseket, amely rendszertelen, nyugtalan össze-visszaságban kapkodva új dolgok után: eltékozolva lelkének legnagyobb kincseit: a tiszta érzést, a gyermekded örömet az élet apró

szépségein, a bizalmat önmagában és másokban és a hitet.

Nézzetek szét a világon: a léleknek ezeket a legnagyobb kincseit hány szivból kipasztította a mohó, rendetlen tudásnak vágya. Nézzetek szét: honnét áradnak szét a kétségnek sötét ködfátyolai, amelyek elborítással fenyegetik a léleknek legértékesebb javait, amelyek arra késztenek ezer meg ezer szerencsétlent, hogy mesterséges sötét szemüvegen át nézzék azt, amit az Isten derültnek, világosnak teremtett; amelyek a fogalmakat összezavarva, arra kényszerítik az embert, hogy örökké harezban álljon embertársával, akit legszivesebben keblére ölelne.

Nézzetek szét: az eszmék zavarában, a fogalmak elferdítésében mint hánytörő a botor ember: mintegy ádáz mámor gőzétől elborulva mint törli össze legértékesebb javait, amelyeknek minden haladását köszöni. Nézzétek, mint löki el magát a hitet, amely lelkének szárnyakat adott, mint merül bele az anyagiságba, mint tiporja lábball az erkölcsiéget, a hazát és nemzetet!

család adott szállást. Az ő áldott jó szülői olyan csukaszürke, feltűnően kék bélléssel díszített csurapét vettek, minőt Dienes Jani viselt. Kezeiről csupán az aranygyűrű hiányzott, mert olyat csak négy év múlva mert venni Mikóné asszonyom a maga egyetlen fiának: Lajosnak, mikor ők együtté mentek, majd utóbb mind a hárman összekerültek Kassán, a premontréi papok főgymnásiumában.

Meg is támadták szegény édes anyámat a löcei professzorok e miatt az ominosus csurapé miatt, pedig nekem akkor semilyen télikabátom se volt, úgy küldték utánnam azt, mikor már fagyasztó hideg szelek jártak. Nem is vettek fel engem a löcei gymnásiumba, mert a rimaszombatiak rontották ottan az erkölcsöket, szóval modernisáltak s ezt nem kath. papok cselekedték, hanem világi tanárok: csehek, morvák, a kik akkor a fehér-papokat helyettesítették ebben a kedves szépségi városban.

Nagyon hátrányos volt ez a dolog különösen reám, mert én két esztendővel voltam öregebb mint Senka Józsi, no meg valamivel idősebb is mint Dienes.

Hanem azért két álló esztendeig kimondhatatlan benső ragaszkodással, testvéri szeretettel viselkedtünk egymás iránt. Télen csikorgó hidegben együtt jártunk szánkázni, mikor pedig kitavaszkodott, együtt másztuk meg a Mária-hegyet; együtt bolyongtunk madarászni, növényeket, rovarokat gyűjteni a fenyveserdők homályában.

Az 1858. évben elváltak utaink. Senka el-

Ez az őrült tombolás itt folyik a mi szemünk előtt és haladásnak keresztelték el a fogalomzavarban szenvedők, akik a sok új rendszertelen, mohón szerzett tudást nem tudták megemésztetni. Hiszen a haladásra szükség van, az nagy áldás; senki sem akar okos észszel visszafelé menni, de azért nem kell összetörni azt, ami értékes.

És mi, akiknek az Isten érző szivet adott, sajnálkozva igyekeznünk megállítani a rombolás munkáját, igyekeznünk megmutatni, hogy zsákutcába tévedtek, hogy örvénybe rohannak, de legjobb fáradozásunk kárba vész, mert többnyire nem tudással, de fanatizmussal állunk szemben.

A tudásban csak az értékes, ami igazi, mélységes és alapos. Ti ilyen tudásra törekedjete, édes gyermekek, kedves jó ifjak! Ne siessetek, ne mohóskodjatok, a sietés mindig megszokta magát boszulni. Véges az ember elméje és értelme: nem bir mindent egyszerre magába fogadni. Mit ér egy könyvet két nap alatt átolvasni, azután ujba fogni és a fogalmakat össze-vissza zavarni? Nem

ment Dienesel Selmezbányára majd vele Kassára, a hol mindketten az érettségi vizsgát szerencsésen le is tették.

Mikor az én kedves Józsi barátom Selmezbányán a piaristákhoz járt, egy festőművész családjánál volt koszon s annyira megkedvelte a képzőművészetek valamennyi ágát, hogy a ráerőszakolt zongorázással teljesen felhagyott s olyan kitartással tanult festeni, miszerint még élemedett korában is örömmel emlegette az itt eltöltött időt s azt állította, hogy ha rajta állott volna, hogy pályát válasszon, hát más mint képiro nem is lett volna.

Az érettségi vizsga letétele után a budapesti egyetemre iratkozott orvosnak. Ezt a pályát se maga választotta. Valami divat-féle előítélet volt ezen időben észlelhető a rimaszombati családoknál. A dr. Batizfalvi Soma példája vonzotta erre a pályára Plichta Samut, Batizovszky Antalt, Szabó-Samut, Nagy Lajost meg Valovicsot, a kinek szülői a szomszédos városkában Rimaszécsen laktak.

Hogy minő szük anyagi viszonyok közt töltötte Senka az egyetemi tanulmányokat, elég legyen felemlíteni, hogy mikor egy alkalommal bizonyos delejes betegségben synylődő szép uri leány megtekintésre ment, nem volt illendő fekete rokkja; kölesön kért tehát ilyet, és mikor ebben a beteg ágyához lépett, a leánynak az volt az első szava, hogy megkérdezte kitől kérte kölesön ezt a salon-ruhát?

Nem is öltözött többet Senka másnak a ruhájába, talán csak akkor, mikor szigorlatra

TÁRCZA.

Senka Józsirol.

Mikor Kassán ez a kiváló lelki tulajdonokkal ékes derék orvos: dr. Senka meghalt, a nála időző nagyprepost kilépett a szobából s odaugta hű barátja gazdasszonyának, hogy lábujhegyen, ovatosan járjon, nehogy esendes szendergéséből felköltse a gazdáját, ezt a szeretetre méltó nagy emberbarátot!

Ugy aludt el az öreg orvos, hogy még a közvetlenül mellette álló pap se vette észre, miszerint a boldogultnak szép lelke immáron az annyit fájlalva emlegetett jó édes anyjának lehelletével találkozott; igen, annak mézédés esőkját szívta magába, úgy a hogy hajdan hatvanöt év előtt!

Hejh, pedig az én kedves Senka néném valamikor szigoruan bánt a kis fiúval, mikor mi ketten a rimaparti kisvárosban porbanjátászó gyerekek voltunk.

Modern értelemben vett embert akart nevelni Senka néni az ő Józsi fiából, a ki ragyogó, egyetlen szemefénye volt. Olyan gavalér-lélét, minő Dienes Jani volt, a rimaszombati fiúk mintaképe, a kit nem a gondos családapák utánoztak, hanem a csemetéiket rajongásig bálványozó édes mamák.

Mikor 1856. őszén mindketten Löcsére kerültünk „német szóra“, a kassai utcában laktunk. Neki először a Schréter-, utóbb a Burtsh-

jobb-e egy hónapig olvasni és gondolkodni az olvasottak részletei fölött, hogy azoknak eszméi új gondolatokat keltse- nek lelkünkben és ezek igazán lelkünk kincseivé váljanak? Ez az igazi, értékes szabadgondolkodás és nem az, mikor az emberek egynehány előre kijelölt könyv eszméiből együttesen alkotnak maguknak közös véleményt és egymást befolyásolják. Tudjuk, hogy ilyen esetekben nem a legkiválóbb tehetség és értelem érvényesül, hanem a tömegek logikája szerint a jó sváda és az átható, erős hang. Pedig az igazságot az értelem mutatja meg s a jobb értelem, a jobb tehetség jobban megismeri, mint a közepes.

Hiszen ha csak a mai nap sikerét tekintjük, a mai nap sikerének logikája az erős hangnak és a jó svádának nyújtja a győzelem pálmáját. De ti tekintetek a holnapra is, mert aminek nincs belső értéke, az nem fog sokáig tartani. A mélyebb értelem, az igazi tudás mindig érvényesül és biztosan, ha ma nem, hát holnap!

Ne legyetek hát kishittiek és kétségbeesők, ti a kikben igaz értelem, jó tehetség és tudásvágy lakozik! Ne dobjátok magatokat a mai siker kedvéért a reklám karjaiba, ne kössétek le lelki szabadságotokat azoknak, a kik ma többet ígérnek nektek! Biztosak lehettek benne, hogy a holnap vagy holnapután kétszerannyit fog hozni, ha nem százszorannyit és lelketek megőrizett szabadsága megszázszorozza ezt az értéket.

Hát ha nincs meg bennetek az igazi értelem, jó tehetség és a mély tudásvágy? Mit tegyetek akkor?

Akkor elsősorban legyetek becsületes emberek! Ne negélyeztetek azt, ne akartjátok elhíttetni a világgal, hogy ti bennetek központossult a tudásnak esalhatatlan kvintesszenciája és a ti tudástok pislamecsese, a melyet egy-két kicsi, de új fűzetkéből merített olajjal tápláltok, többet ér az igazi, hivatásos tudósok mély-séges szaktudományánál. Hanem becsületesen valljátok be, hogy nem vagytok

tudósok! Azért lehet belőletek igen értékes gyakorlati ember: ügyvéd, orvos, hivatalnok, kereskedő, iparos, földműves. És higgyétek el, többet használ magának és az emberiségnek az, a ki a burgonyáját tisztességesen megkapálja, mint az, a ki kicsiny, konfuzus értelmével, filozófiai rendszeres képzettség nélkül a világ forgásán, a lét és nem lét kérdésein törli a fejét és saját zavaros fogalmaival segít kétséget és lelki nyomorúságot árasztani a világba.

Milyen könnyű volt a régi becsületes világban, a mikor ráolvasták a fejére: Ne sutor ultra crepidam! Magyarul: a csizmadia maradjon a kaptafánál! De most már annyi az öntudós, hogy nem lehet őket ilyen baraczkokkal elnémitani. Inkább sokszor az igazi tehetség kénytelen elnémulni a jó békesség kedvéért. Mert manapság nem kell alaposan tanulni, csak Lippert könyvét elolvasni, abban Darwin és Spencer nyomán megírva benne van a világ összes, jövőben is lehetséges tudománya. Azért fanatikusok az emberek, mert egy könyvhöz ragaszkodnak. Egykönyvűség, egyoldalúság és fanatizmus egy huron pendülnek.

Ha igazi, értékes, szabadgondolkodó emberek akartok lenni, akkor olvassatok majd érettebb észszel sokat, de ne egyszerre, hanem lassan egymásután; olvasátok el minden pártárnyalatu emberek írásait, hogy ne legyenek egyoldalú fogalmaitok és eszméitek. Ne más adja nektek az eszmét, hanem ti alkossátok azt magatoknak. Ez lesz az igazi tudás!

De ha lesznek köztetek szerencsétlenek, a kiknek lelki egyensulya megzavarodik s a fogalmak és eszmék zűrzavarában ferde utra tévedve: saját pesszimizmusától üzetve arra vetemedik, hogy a hitet és hazát rombolók tömegének segít: gondoljátok meg, hogy még mi is ott állunk a gáton férfiak és nők, talán apáitok és anyáitok és védelmezzük tőletek és ellenetek az igazi lelki kincset: nemzeti kulturánk alapját, a vallásos hitet és erkölcsöt és közös anyánkat: a

magyar hazát és nemzetet és ezekhez csak a mi testeinken át vezet az út!

— hz —

Gömör-Kishontvármegyei Magyar Közművelődési Egylet közgyűlése.

Vármegyénk közművelődési egyesülete, melynek hasznos és kulturális tevékenységét még mindig nem kíséri megyénk közönsége azzal a jóindulattal és meleg érdeklődéssel, melyet méltán megérdemelne, folyó hó 14-én tisztújító közgyűlést tartotta. E gyűlésen sem sokan jelentek meg a vármegyeház kis tanácskozási termében. Ott voltak: *Bornemisza László* főispán, *Fáy Gyula* és báró *Hámos László* volt főispánok, *Szentiványi Árpád*, *Putnoky Mór* orsz.-gy. képviselők, *Széman* Endre prépost, *Czinke István* ref. lelkész, *Pogány István* kir. tanfelügyelő, *Marton János*, *Mihalik Dezső*, *Szakall Vincze*, dr. *Fornet Gyula*, *Bornemisza Elemér*, *Máriássy Gyula*, dr. *Lichtschein Adolf*, *Törköly József* id., *Kertész Lajos*, *Süteő István*, *Gundelfingen József*, *Fülep Benjámín*, *Zatyko János*, *Váry János* titkár és dr. *Kármán Aladár*.

Báró *Hámos László* indítványára a tisztújító gyűlés elnökvé *Mihalik Dezsőt* választották, ki szívélyesen üdvözölve a közgyűlést, megköszöni a bizalmat s felkéri a titkárt, hogy a legutóbbi választmányi ülés jegyzőkönyvét olvassa fel.

Váry János a jegyzőkönyvet s a választmányi propositióját a tisztviselők és a választmány megválasztására nézve előterjeszti.

A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a javaslatot s megválasztotta elnökké: *Fáy Gyulát*, alelnökké: *Mihalik Dezsőt* és *Széman Endrét*, ügyészsé: *Molnár Józsefet*, igazgatóvá: *Pogány Istvánt*, pénztárnokká: *Istók Józsefet*, titkárrá: *Váry Jánost*.

A választmány tagjai lettek: *Abonyi Pál*, báró *Balassa Ragályi Ferencz*, *Basilidesz Gusztáv*, *Basilidesz János*, *Becske Bálint*, *Bjel Mihály*, *Boczkó Dániel*, *Borbély Lajos*, *Bornemisza László*, *Czinke István*, *Dapsy József*, *Draskóczy László*, *Fülep Benjámín*, *Galotti Miksa*, *Gyürky Pál* id., báró *Hámos László*, *Hanvay Zoltán*, *Hevesy Bertalan*, *Klein Samu*, *Kubinyi Géza*, dr. *Lichtschein Adolf*, *Lukács Géza*, *Máriássy Andor*, *Markó Sándor* dr., *Marton János*, *Ragályi Gyula*, *Ruszkay Gyula*, *Sebők Pál*, *Sulyovszky István*, *Süteő István*, *Szabó László*, *Szentiványi Árpád*, *Terray Gyula*, id. *Törköly József*, *Vattay László*, *Veress Samu* dr.

A számvizsgáló bizottság tagjai: *Czinke Ist-*

gök volt; mert éppen akkor határozták el annak az alapítványi kórháznak felépítését, a melynek megteremtéséhez és tervszerű berendezéséhez a gátra olyan derék legény kellett, a minő ez a közkedveltségű fiatal orvos volt. Köztudomásu dolog ma, hogy Senka rövid idő alatt minő példás rendet és tisztaságot hozott be, a mire a hálás kassaiak mindvégig nemes büszkeséggel tekintettek vissza.

Betegeivel szemben rövid, kimért, de azért mindenkor tapintatos maradt; még olyankor is, ha valami pikáns vagy fanyar utóíze maradt az ő észrevételeinek azon emberek szájában, a kiknek a labdacsokat czukrozva beadta.

Az ő kedves „Judus néni”-jének az esetét máskor mondom el.

Egyszer bizonyos előkelő budapesti ügyvéd járt nála. Valami gyanus baja támadt a szája körül, a mire kezdetben ügyet sem vetett. Mikor a fistulát — mint mondják — szépen kiirtotta, arra kérte az ifjut mutassa meg a hátát is; szeretné megtekinteni a kék foltokat, melyek a ruhája alatt vannak.

Az ügyvéd családja akkor mosolygott igazán, mikor Senka azokat az ütlegeket szerette volna konstatálni, a melyeket az illető a boszniai hadjáratból, Bihács alul hozott; honnan mint tartalékos tiszt tért 1878-ban vissza.

Betegei körül sokan szinte lehetetlennek tartották, hogy fel ne gyógyuljanak, ha Senka egyszer a küszöböt átlépte. Humánus ember volt, a ki nemcsak a gyógyszerjeinek arcanumá-

ment; mert bizony az ő szegény gondos szülői nagy áldozatok árán juttatták őt a doktori oklevélhez; mert egy vagy két félévet a bécsi orvosi egyetemen is elvégeztettek vele.

A Senka Józsi nemes lelkületét legelőször akkor tapasztaltam, mikor egyszer a nálánál is szigorubb körülmények közt élő jogász, a kis „Csokonai”-nak esufolt mostoha életmódjára hívta fel figyelmemet, a kit ő a sajátjából három hétnél tovább nem birt segélyezni.

Utóbb 1871-ben a Batizfalvi-féle sanatóriumban mint segédorvost alkalmazták. Emlékszem, hogy szökött szemeibe a részvét könnye, midőn az emberi tudomány nem volt képes egy derék fiatal tudósnak az életet megmenteni. *Eötvös Lajos* volt ez a nagy reményekre jogosító történész, *Eötvös Károlynak*, a most is szereplő országgyűlési képviselőnek a testvére-
őse.

A rimaszombatiak szoros barátsága annyira közmondásos volt Budapesten, hogy azt a Senka Józsi nevével el nem hallgathatom.

Bizonyos alkalommal a szabolcsvármegyei ifjak valami baráti kört szerettek volna alapítani a székestőváros területén s az alapszabályokat nem voltak képesek nyélbe ütni, midőn a lelkes ifjak egyike felkelt s merészen odavágta, hogy mire való rideg szabályokat alkotni, melyeket a kutya se respectál. Nézzék meg a rimaszombatiak összetartását, vegyenek azoktól példát, a kik alapszabályok nélkül is boldogulnak. Pedig az illetőnek halvány sejtelve sem volt róla, hányszor vettük oltalmunk alá

az esztergomiakat, a kik bizony Isten csakugyan igazán hálásak maradtak ezért.

A Senka Józsi szókimondó természeteért társai őt már orvosnövendék korában különösen becsülték. Ő is tagja volt annak a küldöttségnek, a mely a véderőről szóló törvény meghozatala előtt a hatalmas államtitkárnál: *Kerkapoly Károlynál* járt információ céljából s az orvosnövendékekre sérelmesnek látszó rendelkezést szerették volna megváltoztatni, mire az államtitkár egész ingerültséggel csak annyit válaszolt, hogy a kinek a törvény nem tetszik, hát tegyen róla!

Senka mély tisztelettel meghajolt a mindenható államférfi előtt, s egész nyugodtan csak annyit jegyzett meg a kegyelmes ur szavaira, hogy belátják miszerint ide ugyan hiában fáradtak. Küldőiknek ennél külső tanácssal magok is szolgálhattak volna!

Doktori oklevelét Senka 1871-ben nyerte a budapesti tudomány egyetemen. Egyszerre két helyen is megválasztották orvosnak: Nagylakon és Kassán.

Senkát el nem feledhető kedves emlékek fűzték ehez a tetsőmagyarországi gyönyörű városhoz, tehát az utóbbiak meghívását fogadta el. Imponált a kassaiaknak, hogy Senka a bécsi egyetemen is otthonos volt, azok híres tanáraival összekötettségbe lépett s az „Allgemeine Krankenhaus” valamennyi csinját-binját a kisujjában hozta haza.

Az ő gyakorlati érzékére s gazdag tapasztalataira a kassaiaknak annál inkább szüksé-

ván elnök, *Beeske* Bálint, *Dapsy* József, *Veress* Samu dr.

Fáy Gyula elnök maga és a tisztikar nevében megköszöni az ismételt megnyilatkozott bizalmat és jóindulatot; szükségtelennek tarja, hogy programot adjon, mert hiszen kezdeti kezdetekkel nem igen lehet foglalkozni most, mikor megszabott iránya van az egyesület hazafias és kulturális működésének. A tisztikarnak lelkes és buzgó működésében a morális és gyakorlati értéket kell szem előtt tartania, s munkássága felett szigorú elbírálás gyakorlására van hivatva a közgyűlés. Azzal a hő óhajattal zárja szavát, hogy jövőben is a közös megértés irányítsa a vezetőséget a cselekvésben. Magát és a tisztikart az egyesület jóindulatába ajánlotta az elnök s a közgyűlést, melynek egyedüli tárgya volt a tisztújítás, befejezettnek jelentette ki.

Pénzügyi tisztviselők figyelmébe.

A nógrádi, honti és gömöri pénzügyi tisztviselők egyesületének gömöri osztálya 1911. július 23-tól augusztus 12-ig Rozsnyó-fürdőn ismeretterjesztő pénzügyi szaktanfolyamot rendez. A tanfolyamon részt vehet bármely magyarországi pénzügyi tisztviselő, felügyelő-bizottsági tagja, ügyésze és tisztviselője, továbbá az, akinek a tanfolyam rendező bizottsága ezt külön megengedi. A Nógrádi-, Honti és Gömöri Pénzügyi Tisztviselők Egyesületének rendes tagjai díjmentesen, mások 12 kor. személyenkénti részvételi díj lefizetése mellett látogathatják a tanfolyamot. A tanfolyam befejeztével a hallgatók látogatási bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam anyaga és előadói:

A kivándorlási kérdés pénzügyi szabályozása. A finanszírozásról. A hazai pénzügyi üzletvitel fejlődése. Előadja: *Bánfi Oszkár* a Mercur váltóüzlet r. t. Budapest cégvezetője.

A mérleg megállapítás. Váltójogi kollegium. Előadja: *Dr. Berényi Pál* a Magyarországi pénzügyi tisztviselők országos szövetségének igazgatója.

Fióküzletek létesítése. Előadja: *Gál Antal* a Monorkerületi hitelbank r. t. cégvezetője.

Könyvkövetelések leszámítása. Az affiliasok és a hitelvitel fejlődése. Előadja: *Dr. György Ernő* a M. P. O. Sz. titkára.

A pénzügyi tisztviselők új üzletága. Előadja: *Dr. Hantos Elemér* orsz. képviselő, a Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülésének igazgatója.

val hatott, hanem a saját vagyonának, erszé nyének elrejtett gyógyszerével is.

Ha a tekvő betegnek nem volt téli ruhája, hát titokban vett neki; ha télvíz idején fűtetlen szobában nyoma az ágyat; hát küldött a betegnek fél öl fát, s a szegény dolgos embert talpra állította; szó nélkül telkelt az, és kereset után nézett. Senkának a nemes szíve pedig majd kiugrott az örömtől, annyira boldog volt, mikor ilyen esetei kivétel nélkül észlelhez vezették.

Mi természetesebb mint az, hogy az ilyen áldott lelkű nagy emberbarát türelmét és nemes keblét igen sokan próbára tették: többen galádul vissza is éltek vele.

Istenem! hol vannak azok a boldog idők, mikor a füstös, deák szobában eldanolhatta nekünk az ő kedves nótáját (hogy asszongya)

„Mindig jobb a színbor,
Mint a lőre;
Ne csalogasd azt a lyánt
Előre!
Megtörténhetik majd
Eszteendőre,
Mással megyünk esküvőre!

Jó magam kilencz hosszú év után vezettem oltár elé az én menyasszonyomat; ő legény módra évtizedeken keresztül úgy tett, mint boldogult *Szilágyi Dezső* jelezte, hogy a nőtlen ember él: mint az angyal és meghal (bocsánat a szószarinti kifejezésért) mint a kutya!

Senka Józsi, igen mindenkéül föltt a házi-ebét a „Gyógykó”-t becsülte, a kinél hűsege- sebb barátja soha se volt mig az az ő nemes páráját ki nem lehelte. De ez ellen meg én protestálok!

Folyt. köv.

Az ipari záloglevelekről. Előadja: *Häusser* János a Mezőgazdasági Hitelbank r. t. igazgatója, Temesvár.

A pénzügyi tisztviselők adózása. Előadja: *Hirling* Gyula, a Hatvani Népbank cégvezető-titkára.

A pénzügyi tisztviselők mobilitása. Előadja: *Dr. Katona* Lajos a Magyar pénzügyi tisztviselők központi hitelbankja r. t. Budapest főtitkára.

A jegybank és a vidéki pénzügyi tisztviselők. Előadja: *Kozma* Ferencz a rozsnyói takarékpénztár igazgatója.

A közokiratok fontossága a bank ügyletekben. Előadja: *Dr. Markó* János ügyvéd, kir. közjegyzőhelyettes.

A pénzügyi tisztviselők gyakorlati kiképzéséről. Előadja: *Nánássy* Andor a Szabolcs-megyei takarékpénztár vezérigazgatója.

A telekkönyv reformja, tekintettel a bank-ügyletekre. Előadja: *Dr. Pastiner* Endre rozsnyói ügyvéd.

A parcellázási üzletről. Előadja: *Dr. Pösch* Dezső ügyvéd, a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja r. t. jogügyi előadója.

A mezőgazdasági hitelről. Előadja: *Dr. Pösch* Gyula budapesti ügyvéd.

Közgazdasági mozaik. Előadja: *Radó* Béla a pénzügyi tisztviselők országos nyugdíjgyűlésének igazgatója.

A pénzügyi tisztviselők gyakorlati revíziója. Előadja: *Radákovich* Gyula a szentgotthárdi takarékpénztár r. t. igazgatója.

Vidéki pénzügyi tisztviselők és az iparfejlesztés gyakorlati megoldása. Előadja: *Szász* János a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank főtitkára.

A banktőke jelentősége. Előadja: *Dr. Szende* Pál az OMKE. főtitkára.

A váltó helyes kitöltése. Egyetemleges jelzálog. Előadja: *Dr. Tyroler* Simon rozsnyói ügyvéd.

Előadás tarsását kilátásba helyezték még; *Dr. Hoványi* Géza orsz. képviselő, *Dr. Kreutzer* Lipót Budapest, *Lovász* Nándor Győr, *Dr. Sugár* Ignác Miskolc és *Dr. Krémer* Mór Tor- nalja.

Minden szombaton szeminárium tartatik, amikor a hallgatóság körében felmerült kérdések, valamint a pénzügyi üzletvitel, könyvelés és az egyöntetű mérlegkészítés kérdése s egyéb aktuális szakkérdések kerülnek beható megvitatás alá. Az előadások a fürdőt körülvevő fenyves erdőben, — szabad levegőn, — az e célra gondosan elkészítendő helyen, vagy a tervbe vett kirándulások alkalmával pihenés közben tartatnak meg.

A tanfolyam hallgatói Rozsnyó-fürdőn napi 5 kor. 40 fillérért ellátást kapnak, gyógydíjat nem fizetnek s a fürdői árakból 30—40 %-os kedvezményt élveznek.

Tervbe van véve több kirándulás is.

A résztvenni szándékozók Szentiványi Dezső egyesületi titkárnál (rozsnyói takarékpénztár) jelentkezhetnek.

Bővebb felvilágosítást adnak a körlevelet az egyesület megbízásából aláírók:

Kozma Ferencz,

a rozsnyói takarékpénztár és hitelbank igazgatója.

Müller Vilmos,

a gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank főtitkára.

Szentiványi Dezső,

a rozsnyói takarékpénztár főtitkára.

Széljegyzetek.

Milyen jó is az embernek! Az életnek általános berendezkedése révén általában véve társadalmilag azt kell mondani, hogy biztonságban érezheti magát. Ezekbe a berendezésekbe, mint szociális, emberileg szükséges, vagy mondjuk megdönthetetlen keretbe *egyénileg* beleáll és küzd, törekszik, iparkodik, örül és szenved is.

Ez a keret az embernek etikai légköre. Tehát olyanféle, mint a madárnak a levegő, vagy a hálnak a víz. Szinte támasztéka, létföl-tétele az életnek. Sokszor nem is veszi észre, pedig rája támaszkodik; gyakran nem is gondol reá, pedig nélküle meghalna.

A madárnak támasztéka a levegő. Ebben halad, ebben tudja megtartani az irányt és vele hidalja át a tér ama távlatait, melyeket repülésével köt össze az élet föntartásához. Ha ebben a levegőben elveszti az egyensúlyt, törött

szárnyakkal terül el a földön. Ha pedig a levegőbe bukfenyeznek és vissza nyeri mégis az egyensúlyt, akkor ismét rendben van, mert benne van természeti körében.

A hálnak köre a víz. Ez is kör, mely egyenlő az étellel. Mig meg van, addig az iramodások, küzdelmek, érvényesülések tág területe virul. Addig a fizákoló nekilendülések elevenségével még a víz fölé is emelheti magát, mint a Tisza közepén a különben lomha testű haresa, de a víz visszahúzza mintegy rendeltetési körébe és élhet tovább. Baj csak akkor kezdődik, ha a hal a szárazra kerül. Akkor elveszti a talajt lába alól (ha nincs is neki!) és sápitva leheli be a halál levegőjét.

Tehát az élet, az individuumok élete bizonyos természetes megállapodásból folyó kört, keretet kíván. Ennek olyan állandónak kell lenni, mint a milyen állandó maga az egyed és olyan szükségesnek, mint a milyen szükséges az egyed élete.

Ilyen egyedi szempontból az embernek is szükséges bizonyos keret. Keret, melyet ha nem is lát, respektálni kell; keret, melyről ha nem is tud, mégis lételemnek tart.

Az embernek, mint egyednek életkora a társadalmi keret, a maga szükséges erkölcsi törvényeivel.

S midőn az emberről, mint ilyenről beszélünk, nem arról a kiváltságos individuumról van szó, melyet a százezer évek méhéből választott ki az evolucio s melynek talán azért kellene ezek a rengeteg évek, hogy könnyebben álljon meg a — hypothézis.

Nem arról a társadalmi egyénről, kit még a „belátásos elmélet” sem igen tud helyes társadalmi uton a társadalomban létének megfelelően meglátni és elhelyezni.

Végül nem arról a költői illúzióban élő emberről, kit übermenschnek keresztelt „a nietzschei örület”!

Nem! Itt szó van arról az emberről, aki a kézzelfogható való embere; a ki a történelem lépcsőjén következetes lépésekkel halad a jelen időig s a kit nem nézünk sem az irodának páras levegőjén, sem pedig a kávéházak füstös ablakain keresztül s akit mindig bizonyos egyforma törvényekkel látunk szerepelni akár akkor, mikor még a kovából csalta ki a tüzet; akár akkor, mikor bérpalotákban lakott; akár a multban; akár a jelenben; akár a civilizált Európában, akár a még most is barbár vidéken, mint a kulturának kiszípolozott, mostoha gyermekét!!

Igen, szó van arról az emberről, kit nem osztályozunk czilinder, meg zsiros sapka szerint. Kit nem nézünk bukjeszoknya, meg a harmonikás víganó külső rámajában. Arról akit felismertünk, mert megismertük belső, erkölcsi életét. Arról, kit a társadalmi bölcselők mindig mélyeséges buvátkodással, tudományos önfeládozással próbáltak szemlélni, mielőtt tollukat a tintába merték mártani. Arról, akit nem fölényes vállverégetéssel tartunk drei Schritt vom Leib, vagy pedig ellenkező véglettel, káromkodva hajtunk igába, hanem társadalmi, történelmi, tudományos apparátussal tudunk elfogulatlanul nézni erkölcsi motívumokra berendezett életében úgy is, mikor halinában, meg frakkban jár; ugyis, mikor nadrágszoknyában vagy szürben van; ugyis, mikor palotában vagy sátrak alatt lakik!!

Nos és mit látunk itt? Azt, hogy mindenütt, ahová csak a *tapasztalat* érhet (akár évezredekre is vissza), társadalmi, vagy mondjuk így is, társasági berendezkedést találunk, folyton ismétlődő társadalmi erkölcsi elvekkel találko- zunk.

Ezek az elvek tehát nem holmi elvonatkoz- tatott, az emberiségre ráerőszakolt igazságok, hanem épen az emberiségből nőttek ki. Aki ezt nem látja be, annak azt is tagadni kell, hogy pl. az akácvirág nem az akáczfának természetes kihajtása, hanem valami külső beavat- kozás avatatlan eredménye. Nem! Ezek az esz- mék természetes társadalmi kihajtások, melye- ket tehát nem is lehet *jéltetni*, hanem szépen alá kell magunkat vetni!

Igaz, lehet ezek ellen az ugynevezett örök etikai elvek ellen szónokolni, írni! Sőt tiszte- letreméltóan megfelelőbb keret után is lehet sopánkodni, hogy ez eszmék megfelelőbben ér- vényesüljenek! De aki alapjában ront neki ez

eszméknek, az olyan, mint az előbb említett harcra, mely kirugja ugyan magát a folyó medre fölé, de ha élni akar, vissza kell neki a régi mederbe esni.

S kérem, így van! Vegyünk csak példát! Hát nem úgy van, hogy akik az oltárok ellen irnak, ha kifújták magukat, tovább élnek nyugodtan abban a körben, melyet épen az oltárok bástyáznak körül? Hát nem úgy van, hogy a kik a családok ellen beszélnek, visszatérnek családjuk körébe és imádatlaj rajonganak körül asszonyt, gyermeket egyaránt!? Hát nem úgy van, hogy akárhány forradalmár *stilusu*, vagy szavu embert, legelsőnek lepne meg a halálérzet hideg veritékcséppje, ha az anarchia legelső bombája szétvetné a rimaszombati piacot?!

Mit bántanók tehát felületes hozzáértéssel a társadalmi keretek legelemibb alapvető eszményeit, az Istent, vele a tekintélyt és az oly nehezen fejlődő emberbaráti, testvéri békét. Ezek nélkül az utcára is bizonytalanul mehetnének!

Mert mi biztosít, hogy gyanútlanul mehetek ide-oda? Hogy bizalommal, hátsó gondolat nélkül merek egy ismeretlen mellett elhaladni? Hátha lelő! Mi biztosítja egy fővezér győzelmét ezer meg ezer katonával? Tulajdon emberei elene is fordulhatnának! Mi biztosítja a tanár hatását hallgatóira? Lezavarhatnák a katedráról! Mi biztosítja a munka eredményes élvezését? Hogy még nem mindenki tolvaj! S így mehetnek tovább?

Tényleg a társadalmi berendezkedés révén, ebben nyilvánuló törvények erkölcsi ereje által élhet csak bizton az ember. Igaz, hogy műveltségi, tudományos és önző okok is létesítenek bizonyos rendet, de valójában az emberiség élete a tanu rá, hogy az etnikai törvények betartásakor élte a virágzás, a boldogulás korát.

S merjük tudni, hogy ezentul is így lesz! Vagy nem?

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Lévay József* költő, Borsodvármegye nyugalmazott alispánja a múlt héten több napig *Bornemisza László* főispán szívesen látott vendége volt.

Lukács Géza alispán Karlsbadból hazaérkezett, de hivatala vezetését még nem vette át, mivel az orvosok még két heti nyugalmat és pihenést rendeltek részére.

Samarjay János nejevel a budapesti Batizfalvy-szanatóriumba utazott rövidebb kurára.

A földmívelési miniszter utja. Gróf *Serényi Béla* földmívelési miniszter f. hó 17-én Selmeczbányára utazott, hol megtekintette az erdészeti akadémiát. A miniszter onnan valószínűleg putnoki birtokára utazik.

Kinevezés. A belügyminiszter dr. *Sarlay Sámuel* miniszteri segédfogalmazót, néh. *Sarlay Pál* ajnácskői birtokos derék és kiválóan képzett fiát, miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

Urnappja. Szakadó esővel köszöntött ránk f. hó 15-én a szokásos rekkenő hőség helyett urnappja. Egész nap esett, hűvös, valóságos őszi nap volt. A körmenet elmaradt a rossz idő miatt.

Postai kirendeltség. A helybeli m. kir. posta- és táviróhivatal vezetője: *Békény Béla* főtitkár a thurzófürdői gyógyfürdőben fogja július 1-től a fürdőidény alatt a postahivatalt vezetni.

Necsiszták János postatiszt pedig az újtrátfürdői fürdő posta- és táviróhivatalához osztatott be augusztus 1-től szolgálattételre.

Sikerült jogi vizsga. Örömmel arról értesülünk, hogy *Fábray Zoltán*, városunk agilis rendőr alkaptányja, ki a jogot magánaton végzi, az első alapvizsgát sikeresen letette az eperjesi jogakadémián.

A vizsgák lefolyása. Az elmúlt héten bevégezték a vizsgákat a rimaszombati főgim-

názium tanulói és kijavították azt, ami még javítható volt, mert ez az utolsó alkalom a hanyagság kiköszörülésére. Végbementek a magánvizsgák is, összesen 10 növendék tett magánvizsgát. Az évszázó ünnepet ma tartják. Most már csak az érettséginek szóbeli része van hátra, az is elvégződik a jövő hét folyamán Csabay Pál ref. esperes elnöklete alatt, a kormányt pedig *Kérészy Zoltán* dr. kassai jogakadémiai igazgató képviseli. Az érettségivel azután egészen véget ér az iskolai esztendő és csak irodai munkák lesznek még egy ideig csendes lesz a nyáron a muzsák hajléka.

Hymen. *Spéczián Gyula*, m. kir. határszéli rendőrségi segédfogalmazó, tartalékos es. és kir. hadnagy, *Spéczián Gusztáv* betleri grófi uradalmi jószágigazgató és neje fia, mult héten jegyezte el Pozsonyban *Igalits Szandikát*. Az ottani leányvilág egyik bájos tagját.

Házasság. Pünkösöd másod napján kötött házasságot *Kassán Oláh Zoltán* m. kir. posta- és táviró igazgatósági fogalmazó *Trunkó Gizikével*, *Trunkó Adolf* nyug. bányaigazgató és neje kedves leányával.

Eljegyzés. Nagyszeghi *Sárány Ferenc* Komárom sz. kir. város rendőrfőkapitánya és neje szül. néhai nemes *Lázár Irén* kedves leányát *Ilust* eljegyezte *Markó Árpád*, a Kassán állomásozó es. kir. 34. gyalogezred hadnagya, dr. *Markó Sándor* kir. tanácsos, rozsnói kir. közjegyző és neje szül. *Sztehlo Anna* fia. Ugy értesültünk, hogy az eljegyzést — melyről külön jelentést nem adnak ki — tegnap ünnepelték Komáromban s hogy az esküvő a völegénynek néhány hónap mulva főhadnagygyá történő előléptetése után fog megtartatni.

Szvboda Rezső m. kir. esendőrfőhadnagy Székesfehérvárról, mult szombaton váltott jegyet *Rozsnyóbányán Krausz Ilonkával*, *Krausz Nándor* bányagondnok és neje kedves leányával.

Gondnoksági ülés. A helybeli állami polgári leányiskola s az áll. elemi fiu- és leányiskola gondnoksága f. hó 17-én szombaton d. u. *Lukács Géza* elnöklésével ülést tartott, melyen az igazgatók terjesztették elő jelentéseiket a tanév befejezésére vonatkozólag.

Járásai értekezlet. *Rozsnyón* f. hó 17-én volt a jegyzők szokásos járási értekezlete, melyen dr. *Mészáros István* hivatalvezető kir. ügyész is jelen volt.

Hivatalvizsgálat. *Kubinyi Andor* kir. tan. pénzügyigazgató e héten megkezdte a vármegyében levő kir. adóhivatalok szokásos rovancsolását. E héten a tornaljai kir. adóhivatalnál volt a vizsgálat.

Halálozás. *Ritka* multra tekintett vissza öz. *Gécs Istvánné Reimann Anna*, ki f. hó 10-én városunkban 78 éves korában évek óta tartó betegség után elhunyt. Hat férje volt; valamennyit túlélte a szívós szervezetű nő, ki mintegy 8 év óta hűdötten, tehetetlenül feküdt ágyában. F. hó 12-én temették.

Jeszenszky Samu helybeli szijgyártót nagy csapás érte, amennyiben 6 éves kis leánya *Ilona* Losonczon a nagyszülőknél f. hó 15-én elhunyt. Temetése folyó hó 17-én ment végbe.

Telepvizsgálat. A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhely rimaszombati telepén a hivatalos vizsgálatot dr. *Heinrich Béla* igazgató főorvos e héten megkezdte. *Rábely Kata* teleptelügyelőnővel együtt minden gyermeket megnéz és annak elhelyezését személyesen ellenőrzi az igazgató.

Kamarai ülés. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara f. hó 21-ikén szerdán d. u. 3 órakor teljes ülést tart, melyen Rimaszombati városnak a fogadóvendéglő — szálloda — kávéház és kávémérési iparokról szóló szabályrendeletét s a kövezetvám ügyét is fogják tárgyalni. — Kívánatos volna, hogy a kamarai kültagok az ülésen megjelenjenek!

Orvosi oklevél. A rimaszécsi járás derék főszolgabírájának: *Osváth Dánielnek* idősebb fia: *Jenő*, e napokban megszerezte az orvosi diplomát. A jó modoráról ismert ifjú sikere széles körben örömet kelt.

Meghívó. A rimaszombati lawn-tennis-egylet közgyűlését junius hó 15-én a tagok számának elégtelensége miatt meg nem tartván, a közgyűlés junius hó 29-én Péter és Pál nap-

ján d. e. 11 órakor lesz megtartva a Vármegyei Kaszinóban, a mikor is a közgyűlés a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. A közgyűlés tárgyai lesznek a tisztújítás, számadások előterjesztése és esetleges indítványok.

Ajánlatok felbontása. A városi vezetékek munkálatára vonatkozólag beadott ajánlatokat f. hó 12-én bontotta fel dr. *Kovács László* polgármester elnöklete alatt a bizottság: *Tóth Béla* városi mérnök, *Galamb Kálmán* aljegyző, *Zarka Elemér* műszaki tanácsos, dr. *Baksay Dezső* képvis. testületi tag és az ajánlatot beadott vállalkozók megbízottai voltak jelen a felbontásnál. Az ajánlatokat *Zarka Elemér* magával vitte Budapestre s az átszámításokat végzi s arról műszaki előterjesztést és hivatalos jelentést fog tenni a városi tanácsnak, mely aztán a képviselőtestület elé hozza döntés végett a beadott ajánlatokat.

Adótárgyalások. A harmadosztályu kereseti adók tárgyalása a városháza tanácstermében folyik a *Boczko Dániel* elnöklete mellett működő bizottság előtt. A kincstár képviselőjében *Jakab János* fogalmazó működik előadóként. A bizottság általában méltányosan jár el, a mai nehéz megélhetési viszonyokat figyelembe veszi, viszont a kincstár érdekeit sem téveszti szem elől.

Közigazgatási bizottsági ülés. Teljes számban megjelent tagjainak részvételével tartotta meg a vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 14-én rendes havi ülését *minaji Bornemisza László* főispán elnöklete alatt. Az ülésnek szokatlan ünnepies színt kölcsönzött azon körülmény, hogy ezen napra volt kitűzve *Palm Nándor* nyugalmazott törvényhatósági főállatorvos részére a *Ferenc József* rend lovagkeresztjének átadása is. — Az előki megnyitó után a bizottság hozzájárult ahhoz, hogy ezen aktus a polénunban történjék. — *Bornemisza László* főispán szép beszéd kíséretében adta át az ünnepelt főállatorvosnak nyugalomba vonulása alkalmából az állategészségügy terén szerzett érdemei elismerésül kapott királyi kitüntetés jelvényét, utalva arra, hogy a kitüntetett oly hosszú időt töltött vármegyénkben az állategészségügy szolgálatában, s a feladatát oly buzgón, lelkiismeretesen és kiváló szakértelemmel teljesítette, hogy azt méltán megérdemelte; majd abbéli kívánságát fejezte ki, hogy ezen kitüntetést még számos éven keresztül egészségben viselje. — Az ünnepelt a meghatottságtól remegő hangon e szép üdvözlő szavakra csupán néhány, de mindent megmagyarázó szavakkal válaszolt, mely abból állott, hogy ő a királyi kitüntetés után is csak az kíván maradni, aki eddig volt. — Majd *Szentiványi Árpád* bizottsági tag a bizottság nevében üdvözölte az ünnepeltet, mint aki idegenből került ide s mintegy teljesen összenőtt vármegyénkkel. — Ez után *Dr. Fornet Gyula* alispánhelyettes, vármegyei főjegyző olvasta fel nagy gonddal készített jelentését, mely főleg két momentumra irányul és pedig a f. évi fősorozásra, továbbá a május havában a rimamurány-salgótarjáni vasmű r. t. szirk-vashegyi bányatelepén fellépett munkásbérmozgalomra. — Ezen jelentés tárgyalása során *Marton János*, br. *Hámos László* és *Szentiványi Árpád* bizottsági tagok indítványára a bizottság a munkássztrájk állandó éber ellenőrzése, a közrend és közbiztonság megóvása, továbbá a sztrájkoknak közmegnyugvásra békés uton történt befejezése körül *Dr. Fornet Gyula* alispánhelyettes vm. főjegyző, valamint a sztrájkmozgalom egész időtartama alatt állandóan a helyszínen tartózkodott *Madarassy Iván* főszolgabíró által a törvény keretén belül tett erélyes és célzra vezető hatósági intézkedésekért, valamint táradhatatlan és tapintatos ügybuzgó tevékenységükért egyhangúlag jegyzőkönyvi elismerésnek adott kifejezést. — Az ülés ez után még több fontosabb ügy tárgyalása után 1 órakor nyert befejezést, melynek berekesztésével a bizottság tagjai *Bornemisza László* főispán házában voltak vendégei.

Tornavizsga. A helybeli egyesült prot. főgimnáziumban mult vasárnap délután nagy érdeklődés mellett tartották meg a tornavizsgát. *Szigeti Benedek Gyula* tornatanár kiváló tanítási módszerrel s a növendékek ügyességét igazolták a bemutatott tornagyakorlatok. A szerken precíz mutatványokban gyönyörködtünk. Különösen szép eredményt értek el a növendé-

kek a magas és távolugrásban, a súlydobásban. Igen tetszetős csoport mutatványokat láttunk, sikerült focball-matsch fejezte be a tornavizsgát, melyről a jelenvolt szép közönség teljes megelégedéssel távozott.

Rákóczi siremléke. II. Rákóczi Ferencnek a kassai dombban levő sírja fölé országos költségen művészi siremléket fognak állítani. Az Országos Képzőművészeti Tanács által hirdetett pályázaton az első díjat Holló Barnabás szobrász nyerte el. A pályanyertes mű kivételére azonban nem kapott megbízást, mert a sír fölött kijelölt helyen a lovasszobor felállítására nehézségekbe ütközik. A szakemberek most más megoldást keresnek s e napokban gróf Zichy János közoktatásügyi miniszternél művészekből álló küldöttség járt ez ügyben.

A vármegyei kaszinó közgyűlése. Az új alapszabályok szerint a rimaszombati kaszinóból alakult „Vármegyei Kaszinó” f. hó 11-én délután tartotta közgyűlését, melyen a tagok meglehetősen gyér számban gyűltek össze. Igazán jellemző és érthetetlen a tagok közönsége ezen régi intézmény iránt, mely a múltban társas és közéletünk irányító faktora volt. Most mikor új mezt ölt s a haladás zászlaját tűzi ki működése irányadójaként, alig lehetett az első közgyűlésen a határozatképes létszámot összehozni. A közgyűlésen Medveczky Sándor üdvözölte a megjelenteket, megállapította a határozatképességet s indítványára Bornemisza László főispánt kérték fel a gyűlés vezetésére, ki a bizalmat megköszönve, felhívta a közgyűlést az alapszabályok értelmében való megalakulásra s első sorban a választás megejtésére. A vezetőségbe megválasztottak igazgatók: br. Hámos László nyug. főispán, Lukács Géza várm. alispán és Medveczky Sándor közjegyző. A választmányba beválasztottak: Badinyi Gyula, dr. Baksay Dezső, Bodor István, Bornemisza László, Czinke István, Cseh István, Fáy Gyula, Farkas Zoltán, id. Gyürky Pál, dr. Institörisz Endre, Kolbay Sándor, dr. Kovács László, Kubinyi Andor, Lengyel György, dr. Lichtschein Adolf, dr. Löcherer Tamás, Madarász Pál, Marikovszky Géza, dr. Mészáros István, Molnár József, dr. Ráróssy Gyula, Samarjay János, dr. Soldos Béla, Szakall Vincze, id. Törköly József, dr. Veress Samu, Zéman Endre. — A választmány tagjai közül alakul meg a tisztikar: gazda, ügyész, pénztáros és két jegyző. — A közgyűlésen Zachar Gusztáv eddigi buzgó pénztáros is lemondott s a közgyűlés eddigi működéséért elismerést és köszönetet szavazott. A közóhajnak eleget tenni kívánva, a régi pénztárnok a teendőkét még e hónapban végezni fogja. A közgyűlés Bornemisza László záró szavai után véget ért.

Az iparosok nyugdíjintézete választmánya múlt vasárnap délelőtt id. Rábely Miklós elnöklésével a városháza tanácstermében ülést tartott. Rónay Gyula jegyző jelentést tett az adományokról és alapítványokról. id. Rábely Miklós 50 koronát adományozott az intézmény céljaira. Új tagok is vétettek fel, a hátralékoknak a befizetésre július 1-ig adtak haladékot, a folyó év márczius 25-én tartott műestély sikeréről és anyagi eredményéről is jelentést tett a jegyző s indítványára a közreműködőknek és rendezőknek elismerést és köszönetet szavaztak. A volt timár ipartársulat vagyonát 2479 kor. 35 fillért átvett a nyugdíj-egylet. Az alapszabályok módosítását is elhatározták s kimondták, hogy 50 éven felül levő egyének tagokként fel nem vétetnek. Végül egy nyári mulatság rendezését határozták el s Török Pál pénztárnokot ezzel megbízták.

Urnapi ebéd. Szokás nálunk, hogy a protestáns hívek minden évben az évszázó vizsgák után ebédekre szoktak összegyülekezni. Ezen ebédeknek meg van az előnye, mert a különféle rangú és állású hit-testvéreknek alkalma nyílik összejönni és eszméket cserélni, ami a hitélet fejlesztése céljából csak előnyös lehet és az helyeselhető is. Ez adta meg e gondolatot Szeman Endre, minden felekezet által tisztelt és becsült helybeli róm. kath. prépost-plébánosnak is arra, hogy híveit pár év óta urnapján egy ilyen ebédre össze hívja. Most is körülbelül vagy 100-an jelentek meg a kath. olvasó-egylet helyiségében az ebédnél, melyen a róm. kath. vallású hivatalvezetők is részt vettek. Az egyházközség agilis és hitbuzgó elnöke

dr. Löcherer Tamás tb. megyei főorvos, a kórház igazgatója, Kolbay Sándor kir. tvszéki elnök, dr. Mészáros István vezető kir. ügyész, dr. Musotter Miklós kir. tvszéki bíró, Pékh József erdőtanácsos, dr. Ráróssy Gyula ügyvéd, Jugan Gusztáv számtanácsos, a magyar királyi számvevőség főnöke, Emöky Adolf oszt. mérnök, Váry János az olvasó-egylet elnöke stb. Az ebéd vig hangulatban folyt le és számos pohárköszöntő is hangzott el. Az első pohárköszöntőt Szeman prépost mondotta, éltetvén híveit és a vezetőket. Krisztus tanából a szeretetből indul ki az urnapján és a kölcsönös szeretetre buzdítja híveit a más felekezetbeliekkel is szemben. Majd utánna dr. Löcherer világi elnök emelkedik szólásra s fájdalommal említi fel, hogy manapság a katolikusok sok támadásnak vannak kitéve. A katolikusok ezideig sem támadtak s nem is fognak, a politikai és társadalmi életben soha sem tettek különbséget; de ha a védelemre lesz szükség, úgy tartanak össze. Emeli poharát az összetartásra. Dr. Ráróssy szépen átgondolt szavakban az egylet elnökségét és vezető férfait élteti. Komáromy István a hölgyek egészségére üríti poharát s azt fejtegeti, hogy a vallás és végzet szerint a nőnek mily ideális szerepe van a férfi mellett. Szeman prépost felköszöntötte még a hitoktatókat, kik az ő oldala mellett, mély lelkiismerettel oktatják a gyermekeket. Erre Bencsik Sándor főgimnáziumi hitoktató válaszol szép szavakban és élteti az egyházat, a hazát, a prépostot, az egyház tanácsot, majd pedig Dusek András építész, ki a nagy eső szakadásban is kora reggeltől igyekezett az ünnepi oltárokat a körmenethez felemelni. A pompás ebédet Gede István szállodás szolgáltatta fel; az izletes étkeket szép polgárleányok hordták körül és kínálgatták; a jó zenét pedig Oláh Gyula adta, kinek sok társban is volt része.

Csendőrségi szemle. Szabó m. kir. csendőr ezredes, kassai kerületi parancsnok f. hó 15-én és 16-án városunkban időzött és az itteni csendőr-szakasz felett szemlét tartott.

Orvosi rendelő intézet. A kerületi munkásbiztosító pénztár épületének földszintjén a pénztári járóbeteg tagok részére a rendelő intézet július hó 1-én nyílik meg.

Pótvásár városunkban. Folyó hó 24-ikén Rimaszombatban a hasított körmű állatokra pótvásár fog tartatni. Erről a közönséget hirdeteményileg is kiértesítik.

Adomány. Özv. Stech Kálmánról a nyomorék gyermekek Otthona javára 5 koronát adományozott, mely összeg átvételét ez uton is köszönettel nyugtázza az elnökség.

Kolerás hírek. Arról értesülünk, hogy a sajjögömri előjáróságot a trieszti ker. kapitányság értesítette; miszerint a kolerával fertőzött Szakszónia hajóról, Pósa Jánosné és leánya Erzsike hazatél vármegyénkbe vették utjokat. A sajjögömri körjegyző, mivel az illetők nem oda valók, megkereste a rimaszécsi jbeli főszolgabíró, hogy ha netalán nevezettek e járás területére érkezének, az esetleg szükséges orvosi megfigyelésben és segélyben részesüljenek.

Szabadságidő. Dr. Kármán Aladár kórházi osztályvezető orvos, a kerületi munkásbiztosító pénztár főorvosa f. hó 20-ikától július 15-ikéig szabadságon lesz. Helyettese: dr. Sigmund József, ki az orvosi továbbképző tanfolyam bevégezése után f. hó 19-ikén haza érkezik.

Elvesztett brilliáns. G. M. helybeli kereskedő nejének gyönyörű boutonjából egy nagy brilliánskő múlt héten kiesett. Hasztalan keresték, nyomavesztett a drága ékszernek. A becsületes megtalálónak 100 korona jutalmat biztosított a kárvallott urinő férje. A szomorúságot mégis öröm váltotta fel, mert ötödnapra egy cipészsegéd, ki a brilliáns követ a Deák-Ferenc-utca járdáján megtalálta, átszolgáltatta azt örvendező tulajdonosának. A 100 korona jutalmat pedig boldogan zsebre vágta.

Otthon társaskör első választmányi ülését f. hó 11-én tartotta a Hungária nagytermében Pásztory Gyula igazgató elnöklésével. A választmány megállapította a bérleti szerződést, kimondotta, hogy a társaskör július 1-én megnyílik s a tagoknak a helyiség ez időtől rendelkezésére áll esti 1/2 11 óráig. A választmány minden szombaton összejövetelt tart megbeszélések céljából, a helyiséget új butorizzal szereli fel s mindent el fog követni a tagok

kényelmének és kellemes szórakozásának biztosítása céljából.

Ipariskolai tanoncok vizsgája. A helybeli iparostanoncziskolában a vizsga f. hó 11-én délután volt s azon id. Rábely Miklós elnökölt a bizottsági elnök felkérése folytán. A növendékek szép haladásról tettek tanúságot s Törköly József, Nagy Zoltán, Váry János, Paál Gyula és Bodor László igazán dicséretes, elismerésre méltó munkát végeztek az oktatással. A vizsga napján kézimunka kiállítás is volt, melyen több csinos tárgyat láttunk s különösen sok ügyességet produkáltak a növendékek a rajz terén. A kiállításon Törköly József és Nagy Zoltán szolgáltak az érdeklődőknek felvilágosításokkal és magyarázattal.

Tanítók gyűlése. A Várgede-kishonti róm. kath. esperességi kerület f. hó 14-én nem tulnépes, de annál tartalmasabb gyűlést tartott Várgedefürdön. Veni Sancte után Parák Lázár tiszolczi kincstári tanító és Ridilla József kerületi esperes elnökök magvas megnyitók kapcsán legmelegebben üdvözlik Bihary István a vm. kir. s. tanfelügyelőjét, a tanügy lelkes apostolát. — Nem maradt szem szárazon, midőn Ridilla tanügyi esperes fájdalomtelt szívvel megemlékezik arról a nagy csapásról, mely alig pár napja sújtotta s. tanfelügyelőnket. A gyűlés mélyen átértzett részvétét jegyzőkönyvébe iktatja. Az üdvözlések során Fekete Mihály áll. tanító a gömörvármegyei áll. tanító-egyesület elnökének Törköly József rimaszombati igazgatónak legszívelesebb üdvözlését keresetlen szavakban tolmácsolja s beszédében jóleső érzéssel emlékezik meg arról a testvéries kapcsolatról, mely a két egyesületet összefűzi. Majd Gulyás Pál sőregi tanító olvassa fel „A hazai földhöz való ragaszkodás eszközeiről” című nagy tudással megírt pályamunkáját; mely magas színvonalon álló vitát provokált. Kir. s. tanfelügyelő, ki a tételt pontról-pontra, hosszabb beszéd keretében boncolja — méltánylásul felajánlja az „Iskoláink” hasábjait e szép munka részére. Az elismerés nyilvánítását az esperességi kerület lelkes éljenzéssel köszöni meg, és a pályamunkát a központhoz ajánlólag terjeszti fel. Parák Lázár elnök és Jókövy János a kerület jegyzője a tanítói fizetések rendezéséről értekeznek. Mindketten, gyakorlati kiváló paedagogiai érzékkel állítják össze tétéleiket, melyeket a gyűlés lelkesedéssel magáévá tesz. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül az ebből folyó hazafias indítványt, melynek értelmében a kerületi gyűlés egyhangulag elítéli az „Uj Korszak” tenügyi lap vallásellenes viselkedését és a socialdemokratákkal, az Isten, király és hazaellenes egyesülettel történt együttműködését; s végül az összes jelenlevők helyeslésével kimondja: hogy ama tanítókat, kik e társadalombontó elemekkel éreznek, megbélyegzi s hazafiatlan tanaikat megbotránkozással utasítja vissza. (FM.)

A szabó iparos ifjuság, melynek pünkösd másodnapjára tervezett mulatsága szomorú körülmények között halasztatott el, múlt vasárnap kedvező idő mellett megtartotta sikerült mulatságát a Széchenyi-kertben. Attól lehetett tartani, hogy az előzmények után nem igen lesz bátorságuk az embereknek a fedett táncz helyiséghez közeledni, de nem így történt, mert a polgárság s különösen az ifjuság egész kedélyesen mulatott. A jótékonycélra is jutott a mulatság jövedelméből s a felülfizetés 63 kor. 40 fillér volt.

Elvágta a nyakát. Gortvakistaludon f. hó 15-én reggel Vaszkó József 59 éves földmivelő ember, akin az elmezavar tünetei mutatkoznak, egy késsel nyakát és gégéjét átmetszette. F. hó 16-án délután a rendkívül izgatott dühös embert hárman hozták be kocsin a kórházba, honnan felvétele előtt meg akart szökni, de elfogták s az orvosi segélynyújtás után az elmeosztályra szállították.

Érettségi mulatság. A helybeli főgimnázium érettségét tett ifjai jövő szombaton (folyó hó 24-én) d. u. 5 órakor a „Széchenyi-kertben” sikeresnek ígérkező táncmulatságot rendeznek.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, a kik felejtethetetlen édes anyám elhunytával ért mély fájdalommat részvétükkel enyhítették, ez uton fogadják halás köszönetünket.

Rimaszombat, 1911. június hó 15-én.

Nagy Zoltán és neje.

Nyugtázás. A szabó iparos ifjuság f. hó 11-ikén megtartott mulatsága tiszta jövedelmének egy részét 31 kor. 70 fill. a nyomorék gyermekek otthona javára Tomay Alajos pénztárnok beküldte a vezetőségnek, továbbá egy magát megnevezni nem akaró nemes szívi urnó 20 koronát küldött a nyomorék gyermekek részére, mely ezton is köszönettel nyugtázza az összegeket.

Nyugtázás. A szabó iparosok által f. hó 11-én megtartott mulatság jövedelméből 31 kor. 70 fillért az ipartestületi nyugdíj-egyesület részére köszönettel felvettem.

Török Pál pénztárnok.

Megerősített alapszabályok. A belügyminiszter a rimaszombati járási, községi és körjegyzők egyletének alapszabályait megerősítette.

Gyanus halál. Matajsz Józsefné szül. Topor Mária murányhuttai lakosnő f. hó 11-én Murányhuttán gyanus körülmények között meghalt. A hulla boncolása f. hó 13-án volt a helyszínen.

Kamarai jelentés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara május havi irodai jelentését megkaptuk s abból kitűnik, hogy a kamara állandóan milyen sokoldalú és nagy tevékenységet fejt ki. A Törvényszékünk területén bejegyzetett májusban: „a vályvölgyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet” czég, továbbá: „Fischer, Moldvay és Neumann általános ügynöki és bizományi irodája” czég Rimaszombat, (tagjai: Fischer Bernát kereskedő, Moldvay Bertalan banktisztviselő és Neumann Ármán kereskedő). A jelentésben a közlekedés, kereskedelem, szállítás, ipar, szakoktatás és közigazgatás terén kifejtett kamarai működés van részletesen felsorolva és ismertetve.

Panasz a tisztviselő telepről. A vasuton érkező idegennek is kedves látványt nyújt a városnak azon fokozatos fejlődése, mely a tisztviselő telepen napról-napra végre megy, s épen azért teljes mérvben jogosult azon általános panasz is, hogy a telep utcáinak kocsijárói kikövezve még nincsenek, s a város arra gondot nem fordít. Az utcákon óriási kátyúk és kőrakások vannak, úgy hogy a kocsiközlekedés most a sáros időben szinte lehetetlen. Megvagyunk róla győződve, hogy a város, ha már utcákat csináltatott, azokat olyan karba is hozza, hogy az élet- és vagyonbiztonság ott veszélyeztetve nem lesz, csak az a kérdés mikor? Ha pedig az illetékes hatóság e sorok állításáról meggyőződik, tudjuk hogy nem fogja elkerülni figyelmét a szűrtori-utcában levő használaton kívül helyezett ajtónélküli jégvermek sem, a melyek a mai kolera-bacillusos világban nem valami kedvező szint vetnek a város amugy is kedvezőtlen közegészségügyi viszonyaira.

Kéménytűz. A Rákóczy-utcában levő Gedeon-téle ház udvari épületében f. hó 13-án ebédután kéménytűz volt. A tüzelő harangok megkondultak, s pár pillanat alatt temérdek nép sereglett össze a színhelyen. A tüzet hamarosan eloltották.

Halálos fejszecsapás. Megirtuk a multkor, hogy Aggteleken f. hó 5-ikén Ruszó Károly szuhafői cigány Polonkai Józsefet úgy fejbe csapta, hogy az életveszélyesen sérült be kellett szállítani a közkórházba. A sérült, kinek agyát is érte a fejszecsapás, f. hó 17-ikén reggel nagy kínok között meghalt a közkórházban.

Társas utazás Turin helyett Párisba. A Velencéből érkező gyanus kolera hírek arra indították Makfalvi Ferencz kereskedő tanárt, hogy az Olaszországba tervezett társas utazást Svájcban át Párisba irányítsa. Az ut július 5-től 21-ig tart s teljes ellátással 430 koronába kerül. Jelentkezni jun. 16-ig lehet Makfalvi Ferencz tanárnál (Kassa), aki szívesen ad bővebb felvilágosítást.

Kirándulók a Jégbarlangnál. Mult héten a következő iskolák rendeztek kirándulást a dobsinai jégbarlangba: a *gálszécsi* polg. fiu és leányiskola máj. 29-én 47, a *sajógömöri* polg. iskola jun. 2-án 38, az *ujvidéki* gimnázium 3-án 57 és a *budapesti* préterutczai polg. iskola 49 személylyel.

Öngyilkosság. Szelestyén Tamás Mária ottani leány szerelmi bánatában f. hó 10-én megmérgezte magát. Miután büncselekmény nem forgott fenn, a hullaboncolása mellőztetett.

Agyongázolt ember. Rozsnyó város határában elterülő nyirjes és csipkedomb dűlők között levő réten f. hó 14-én halálos szerencsétlenség történt. A szénarakodó előtt le nem istrángolt tele szénásszekérrel álló lovak, melyeket Csefe András a szénarakodóból kiugorva, lábdobantással megijesztett, a 63 éves Plencza Jánost elgázolták. A szekér az öreg ember testén keresztül ment s a szerencsétlen ott a helyszínen nyomban meghalt. Boncolása aznap volt a rozsnyói kórházban.

„Nagy sérelem!” E címmel olvastuk a „Losonczyi újság” mult heti számában, hogy a losonczyi iparosok és kereskedők rendkívül látogatott értekezleten elhatározták, hogy az országos vásárok első napjain idegen iparosoknak és kereskedőknek árucikkeik árusításait nem engedik meg! Eddig ugyanis Losoncz volt Nógrádmegyében az egyedüli vásártartó helység, hol idegenek a városok első napjain is árusíthattak s ebből igen érzékeny káruk származott a losonczyiaknak. — Erre az elhatározásra bátorodunk megjegyezni, hogy Rimaszombat országos vásárain a legelső a losonczyi iparosok és kereskedők, kik nemcsak hogy a vásár első napján árusítják czikkeiket, de a legjobb helyeket is lefoglalják maguknak! Mégis csak jobb egyforma mértékkel mérni, mert ha csak a második napon lesz szabad ott is, itt is árulni, akkor bizony nem igen számíthat az iparos egyébre mint kárra. Mert ugyan kinek fog eladni 'második napon, mikor azon nap már nincs állatvásár s csak néhány ember lézeng a vásárban.

Mérgezés. Migalya János zsiپی lakos földmivest f. hó 10-én lakásán halva találták. Minthogy a halál gyanus körülmények között következett be, hullája felboncoltatott s az orvosok megállapították, hogy a halál mérgezés következtében állott be. A vizsgálat ez ügyben folyik.

Fiuinternátus. Losoncz rendezett tanácsu városban székelő „Rákóczi” fiuinternátus igazgató bizottsága a betöltés alá kerülő 25 bentlakó helyre 1911. évi július 15-iki határidővel pályázatot hirdet. Az internátusba első sorban a Nógrádmegyei tanítók és jegyzőknek a losonczyi állami főgimnáziumba, vagy a losonczyi állami tanítóképzőbe járó gyermekei vétetnek fel, ha a létszám a tanítók és jegyzők gyermekei közül ki nem telnek, úgy az alapszabályok 5. §-ában megállapított sorrend szerint más szülőknek a fentebb nevezett intézetek valamelyikébe járó gyermekei is főlvetetnek. A Nógrádmegyei tanítók és jegyzők egy egy gyermek után bentlakásért, reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora és mosásért havi 30—30 korona díjat, más szülők gyermekei a fent részletezett ellátásért havi 40—40 koronát fizetnek. Ezen díjakon felül minden gyermek után orvosi díj fejében 6, butorhasználati díj fejében 4 korona évi járulék fizetendő. A tartásdíj a hónap 5-ik napjáig mindenkor előre, az orvosi és butorhasználati díjak két egyenlő félévi részletben ugyan csak előre az internátus gondnokánál fizetendő, vagy címére posta utalványon elküldendők. Egyéb tudnivalókat tartalmazó internátusi rendtartási, tanulmányi és fegyelmi szabályzatokat az érdeklődőknek az internátusi bizottság jegyzője (Baksay Ferencz városi főjegyző Losoncz) személyesen átadja, vagy postán elküldi.

„Váloperbeli eljárás az új perrendtartás szerint.” Ilyen címmel igen praktikus, nélkülözhetlen népies jogi munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási, semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könnyen érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatási hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője Dr. Gerő Ernő, budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy lapunk kiadóhivatala útján, valamint a Jogi Népkönyvtárnál is, Budapest, VIII. Reviczky-tér 5.

Nyugtázás. A szabó iparos ifjuság mult vasárnap tartott jólékonyezélu mulatságán felülfizettek: Tomay Alajos 360 kor., Tóth István 360 kor., Józsa A. 5 kor., Somogyi K. 5 kor., Dobó Károly 140 kor., Poczai N. 380 kor., Pá-

dár Antal 2 kor., Jelinek N. 180 kor., N. N. 80 fill., N. N. 20 fill., Erdélyi 160 kor., N. N. 40 fill., N. N. 60 fill., Szelezky 80 fill., Mézes 80 fill., N. N. 80 fill., N. N. 1 kor., N. N. 2 kor., N. N. 80 fill., N. N. 40 fill., Simon László 5 kor., Hízsnján Béla 5 kor., Tanosik Gusztáv 1 kor., Török Miklós 60 fill., özv. Szálósi Istvánné 140 fill., Páricska 2 kor., Balázs István 80 fill., özv. Simon Lászlóné 40 fill., Simon Marcsa 40 fill., Sebők János 80 fill., Borzi István 80 fill., Jakovecz Lajos 80 fill., Weisz Manó 80 fill., N. N. 60 fill., N. N. 80 fill., N. N. 80 fill., Dananai 1 kor., N. N. 20 fill., N. N., 20 fill., Tóth Arpád 180 kor. A felülfizetőknek ez uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

CSARNOK.

Az első dob.

Közlő: Traut Péter.

Kelevéri Csontos Istvánt ne úgy tessék venni, mint hogyha ő valami „előneves” volna. Neki nemes levele nincsen azon az egygyen kívül, mit ő maga állított ki magának az ő negyvenéves becsületes kisbírói tisztével. Azért a „Kelevérit” úgy kell érteni, hogy Kelevérré való Csontos István.

Nevezetes pedig ő abból a szempontból, hogy az ő kisbírótsága ideje alatt határozta el magát a nemes község egy dob beszerzésére.

Evvel pedig Csontos Istvánnak egy nagyon régi vágya teljesült. Már negyven éve, hogy hordja a „törvényt” a faluban. Gyalog ment házról-házra, ha valamit köztudomásra kellett hozni.

Nem mondom, hogy e hosszú idő alatt az unalom vagy az undor lepte volna meg, de talán öntudatlanul is kiverődött benne a vágy, hogy „dobszóval” mégis csak különbül lehetne törvényt hirdetni. Szóval dob kellett volna neki.

— Látod anyjuk — szölt néha az asszonynak, nem bírok velük, nem hallgatnak rám, nem veszik meg. Pedig et kelne a falu becsületének is.

— Hát mi? Mit akar kigyelmed?

— A dob, válaszolt az öreg. A dob. De nem veszik meg.

— Ugyan, ugyan — zsörtölődött az asszony, hát vén napjaidra komédiás akarnál lenni? Eddig botval is el tudtad vinni, amit kellett.

— El-el, de már magam is olyan véncsont vagyok, mint a botom s az idő is olyan simára tapogatta a fejemet, mint én a botnak a fejét. Már csak aszondom, hogy egy dobot megérdemelnék.

Elhallgatott . . .

— Látod — kezdte újra, ezt mondtam Juczinak is. Juczi möglásd, ha Berti hazajön a katonaságtól, muszáj dobnak lenni. Ezt mondtam neki. Ő meg csutoskodott velem s azt mondta, nem bánom én Pista bácsi, hogy hogy lesz, de Bertinek dob nélkül is dobog a szíve. Osztt ott hagyott a hunczut. Pedig ennek mög köll lönni.

És Csontos Istvánnak igaza lett. Addig nógatta az embereket, míg ráálltak s egy szép napon megjött a dob.

Természetes, hogy István bácsinak legelső dolga az volt, hogy megtanuja a dobot. S becsületére legyen mondva, hogy vagy két nap mulva már be is állított a bíróhoz anyagért.

— Azért gyűttem — ugymond, hogy már szeretnék valamit kidobolni.

— Aztán jó lesz-e István? Meg ne szegyenüljön vénségére.

István pedig nem szölt erre semmit, hanem a tudás fölényével némán várt.

— Hát — folytatta a bíró, mondja ki, hogy ezentul dobolni fogunk, azután, hogy holnap a litánia után a bika réjtjét kisorsoljuk és még, hogy holnapután lóvizit lesz. Érti?

És István újra nem szölt, hanem kiment a falu végére és elkezdett dobolni. Persze az egész falu megmozdult a dob hangjaira s mire István a falu közepére ért, körülötte álltak a fiatalok, vének, a gyermekek mind.

Ekkor István megállt. S mint egy győzelmes hadvezér szétnézett. Mindenki figyelt.

— Közhírré tétetik először. Ezentul nem

botval hanem dobval hirdetjük a törvényt. Mig én beszélek, hallgasson mindenki, mert a törvénybe ilyenkor nem szabad beleszólni.

Másodszor. Holnap a litánia alatt a bika réjtét fogjuk kisorsolni . . .

— Jé, Pista bácsi — szólt közbe néhány jámbor hallgató. Nem lehet az Pista bácsi.

— Mondtam, hogy a törvénybe nem szabad beleszólni, majd kiigazítja az magát.

És kezdte újból.

— Másodszor! Holnap a litánia alatt, azaz, akik a litánián lesznek, utánna is jöhetnek és ki lesz sorsolva a bika réjje. Az kapja meg, aki legtöbbször igérkezik.

Harmadszor. Hétfőn lövizit lesz, hát mindenki otthon tartsa magát.

Ezzel vége volt. Csontos István pedig, mint aki jól végezte dolgát, indult a község háza felé, vagyis a bíróhoz.

Mondani se kell, hogy sokan követték még most is. Általában az volt a vélemény, hogy István megérdemelte a dobót, mert jól illik hozzá. A mondókájával is meg voltak elégedve. Nem is akadt csak egy-kettő, aki kifogásolt volna valamit. Ezek egyike úgy látszik, bizonyos stílus hibát vett észre a harmadszorban és oda lépve Istvánhoz némi czélzással mondotta:

— István bácsi, ha már lövizit lesz, hát kend is otthon tartja magát?

De István nem jött zavarba. Talán nem gondolt rá, de mégis ügyesen vágott vissza:

— Én nem lehetek otthon, mert én a lódoktorral mék a lovakhoz, azért nektek költ otthon lönni . . .

Eljött a hétfő. De nemcsak a hétfő, hanem az állatorvos is. A „vizit”-ben utoljára maradt a bíró lova. Egynek valami baja volt és valami port kellett gyógyszerként a ló orrába fujni.

— Nézze csak István — szólt az állatorvos a vizsgálat után Csontoshoz már a bíró szobájában. Látja ebbe az üvegsőbe port tettem. Az üvegső egyik végét beleteszi a ló orrába, azután a másik végéről jól erősen beletujja a port. Érti? A ló orrába.

És István ment. De ime, alighogy eltávozott, már vissza is jött. És borzasztóan prüszkölt. Szemei szinte izzadtak a köhögéstől. Szólni se tudott, mert valami fojtogatta.

— Mi baj van István — kérde tőle az orvos? Mi történt? Hát mondja meg!

István, mivel még mindig nehezen beszélt, nagy nehezen csak ennyit tudott kinyögni:

— Előbb ő fujt . . .

Ez történt Kelevéren, mikor először vettek dobót, mikor Csontos István először dobolt és mikor a ló előbb fujt.

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 35. számú ház, melyben több lakás van és külön udvarral bir, — szabad kézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek ugyanott **Rentka Jánossal.** 4—*

CIGARETTA HÜVELYEK

rendkívül olcsón kaphatók
IFJ. RÁBELY MIKLÓS
könyv-, papirkereskedésében Rimaszombat

Árak 100 darabonként:	Fix	30 fill.
Sirolin	14 fill. Marschall	32 fill.
Kincsém	16 fill. Aba	32 fill.
Kohinor	18 fill. Heba	32 fill.
Pique	20 fill. Jacobi antinik.	32 fill.
Sorompó	24 fill. Rizabadi	34 fill.
Club specialité	28 fill. Kader	36 fill.

1 drb cigarettatöltő-gép . . . 14 fillér
100 drb finom fehér szopóka . . . 96 fillér
100 drb finom fehér, kétszer égetett szivarszopóka 1.16 fillér. — Club, Rizabadi, Amra, Exquisit, Lombart, Bonton stb. legjobb cigarettapapirosok olcsóbb, mint bárhol.

VASUTI VENDÉGLŐ MEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű utazó-közönség szíves tudomására hozni, hogy **Feled állomás várótermében** a

VASUTI VENDÉGLŐT

megnyitottam. A várgedei földön hosszú éveken át tartott jó hírű vendéglőm és a nagyközönség szeretete biztositókat nyújt arra, hogy az utazó-közönség pártfogását és meglegedését ezután is sikerülni fog kiérdemelnem.

Jó magyar konyha, izletes hideg- és meleg ételkkel, kitűnő ajnácskői és külföldi borok, valódi **Dreher-féle kőbányai sör** minden időben rendelkezésére áll a nagyérdemű utazó közönségnek.

A mai kor igényeinek megfelelő modern berendezést és állandó személyes felügyelettel álló figyelmes kiszolgálást bocsájtok a nagyközönség rendelkezésére, melynek ellenében kérem jóindulatú szíves pártfogását.

Kocsi és átutazóknak **vendég-szobák** mindenkor rendelkezésre állanak.

Feled pályaudvar, 1911. évi junius 14.

:-: **KLEIN SAMUEL** :-:
vasuti vendéglős. 1—2

ELADÓ HÁZ.

Rimaszombatban, **Szijaártó-utca 42. számú ház,** nagy udvar és mellékkelhelyiségekkel, szabad kézből eladó.

— Venni szándékozók értekezhetnek

KONCZ KÁROLY,

a gömörmezei nép- és iparbank pénztárosával. 2—*

BORSODI SZÉNÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA.

Bányái: Királd, Sajókaza, Sajókazincz, Disznóhorváth és Sajósztpéter.

Az igen tisztelt szénfogyasztó közönség b. figyelmébe ajánljuk a nagy keresletnek örvendő, ösmert jó minőségű, úgy **cséplési,** valamint **ipari czélok**nak igen megfelelő és **szobafűtésre alkalmas szeneinket.** — Jutányos árajánlatokkal és bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

a **Borsodi Szénányák Részvénytársasága**
Felsőmagyarországi Vezérképviselőte
Neumann Adolf Miskolczon
és
Galambos József Rimaszombatban. 2—3

Női szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém Rimaszombat és vidéke uri hölgyközönsége becses figyelmét felhívni a **Rimaszombatban, Tompa-utca 36. szám** alatt megnyitott

angol és francia divatszalonomra.

Készítek minden e szakba vágó munkákat a legújabb divat szerint a legnagyobb meglegedésre.

Becsés pártfogást kér

Kézi és tanulóéányok felvétetnek!
kiváló tisztelettel

6—12

Özv. Hruska Rezsóné.

Eladó ház.

Rimaszombatban a **Kmetty-utca 5. szám** alatti ház (magános udvarral, a Thököly-utczára is nyíló fronttal) **eladó.** Értekezni lehet: **Benyó László** és **Dr. Benyó Gyula** ügyvéd rszombati lakosoknál. 4—*

Üzletátadás.

18 év óta fennálló, jó hírnek örvendő és igen élénk forgalmu **szabó-üzlet** bármikor átadó, illetve az üzlethelyiség kiadó. — Értekezhetni: **Rákóczi-utca 11. szám** alatt.

Hirdetmény.

Öt kilós esinosan fonott vessző-kosarakban, befőzni való válogatott:

SPANYOL MEGGYET és **KAJSZIN BARACZKOT**

3 korona 50 fillérért szállít:

HIBJÁN SAMUEL UTÓDA
NYIREGYHÁZA. 1—3

Erdőbénye

gyógyfürdő Zemplénumegyeében, Tokajhegyalján, szél- és pórmentes erdőszögletben. 237 méterre a tengerszin felett.

Fürdőidény: máj. 25-től szept. 15-ig.

Vize kitűnő hatásu gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknél. — Meleg kádfürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; massage, izzasztó és hidegviz-gyógymód. Ivó-gyógymódhoz mindentféle ásványviz van készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen malárikus bajokban szenvedők részére. — Posta és táviróállomás **Erdőbénye.** Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. Postai küldemények naponkint egyszer szállítatnak ki a telepre és telepről. — *Állandóan a telepen lakó fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.* — Vendéglős: **Straszer Herman** tokaji vendéglős, a kinél kitűnő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálást lehetősé. — Külön izraelita vendéglő.

Vasuti állomás: Személyvonathoz „Erdőbénye Fürdő” megállóhely; gyorsvonathoz: „Olaszliszka Tolesva” állomás, ahonnan és a hova hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkocsi közlekedés van berendezve. — A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a 5—6 **Fürdőigazgatóság.**

ELADÓ HÁZ.

Kossuth-utca 41. számú ház
szép udvarral és nagy kerttel eladó.
Venni szándékozók értekezhetnek:
ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 1—*

Hirdetmény.

2653—1911. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Hamar József és társai mint kimondott csatlakozók végrehajthatóknak, Kónya Gergelyné szül. Szabó Mária végrehajtást szenvedő elleni 64 K 92 fill. s jár., 67 K 85 fill. s jár., 108 K s jár., 41 K s jár., 100 K s jár., 400 K s jár., 250 K s jár., 1772K s járulékaik iránti árverési ügyében a végrehajtási utóajánlati árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144., 146. és következő §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Uraj községben tekvő s az uraji 202. sz. tjkvben A. I. 1., 2. sorsz. 36/d., 59/a. hrsz. alatt felvett ház, udvar, kert és szilvásnak B. 3. és B. 5. sorsz. alatt Kónya Gergelyné szül. Szabó Mária nevében álló jutalékára (az egész ingatlan tele részére) 902 K kikiáltási árban elrendeltetik, s annak megtartására határnapul **1911. évi június hó 31-ik napjának d. e. 10 óráját Uraj községbe** a községi bíró házába tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok 902 koronán alól nem fognak eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 90 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénzuek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltattani.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1911. évi május hó 14. napján.
Mészáros s. k., kir. törv. bíró.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombati város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentúl a régi név igénybevitelével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem emélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érez- és fakoporsót, szemfedőt, sorkosorút, koszoruszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 25—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombati, (Deák Ferencz-u. 24.)

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és középfaajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, befőtteket, citrom, narancs és **málnaszörpöt**, gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlattal, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó
felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. 1—*

Levél és távirati cím: **„KONZERVGYÁR“ RIMASZOMBAT.** 1—*

SZÁLLODA MEGNYITÁS!

és ugy azt, valamint a teljesen ujonnan felépült szállodámat a modern kor igényeinek megfelelően ujonnan berendeztem és a mai napon

„Európa szálloda“

névvel a helybeli, valamint az utazóközönségnek szives rendelkezésére bocsájtom. — Kérve a n. é. közönség jóakaratu pártfogását

Rimaszombati, 1911. június 11-én.

maradok tisztelettel:

Kosiner Vilmos, vendéglős és szálloda-tulajdonos.

: Ifj. HISNYAN BALINT :

:-: nagy férfi- és gyermekruha raktára :-: 12—*

Rimaszombati Fő-tér 9. szám. (A „Kaszinó“ épületében.)

Ajánlja dúsán felszerelt férfi- és gyermekruha raktárát a n. é. közönség figyelmébe, hol mindenféle öltözék a legjobb anyagból, kifogástalanul elkészítve, nagy választékban a legmérsékeltbb árak mellett ugy kész állapotban, mint mértékvétel szerint is kaphatók.

A Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-t.

Üzletteleinek. — T. közönségnek szives tudomására hozza, miszerint a mai követelményeknek megfelelőleg **Rimaszombatban** felépített

gépgyárát és gépjavitó műhelyét üzembe hozta.

Gyárt és javít: motorokat, cséplőket, elevátorokat és mindenféle gazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket és vasszerkezeti munkákat. ::

Hengerrovátkálás gyorsan és pontosan eszközöltetik.

Autogén gyorsforrasztás tengely vagy bármilyen öntött vasalkatrészekre 24 órán belül eszközöltetik.

:: Állandó raktár mindenféle gazdasági gépekben ::

A géptulajdonosok felkértenek, hogy javításra szoruló gépeket mielőbb szállítsák be, nehogy későbbi időszakban beállani szokott torlódás miatt, az késedelmesen eszközöltessék. 25—*

Megbízható ügynökök felvételnek.

Megbízható ügynökök felvételnek.